

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-4352-15/2021. számú ügyben,

rendőrségi panasz eljárás tárgyában
(előzményi ügy: RI-AJBH-17/2020)

Érintett szerv: *B. település Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányító Központ*

2021.

Az eljárás megindítása

*Panaszos*¹ (*. alatti lakos) panaszos 2019. december 2-án panaszt terjesztett elő a Független Rendészeti Panasztestületnél a vele szemben 2019. november 29-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos beadványában sérelmezte az intézkedési kötelezettség elmulasztását, továbbá, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást a panasztételi lehetőségekkel kapcsolatban.

Tekintettel arra, hogy a beadványban megfogalmazott sérelmek felvetik a panaszos alapvető jogainak sérelmét, továbbá figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92.§-ának (1) bekezdésében, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdése f) pontja és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra, vizsgálatot indítottam.

Az Országgyűlés a *Kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény, valamint egyes törvényeknek a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvénnyel kapcsolatos módosításáról* szóló 2019. évi CIX. törvénnyel az alapvető jogok biztosának hatáskörébe utalta a rendészeti panaszok kivizsgálásának lehetőségét. Ennek megfelelően immár e kifejezetten hatósági eljáráshoz kapcsolódó, azt kiegészítő ombudsmani típusú vizsgálat is az alapvető jogok biztosának feladata. Emiatt a panaszos által indított eljárás kivizsgálás végett átkerült az alapvető jogok biztosához.

Az érintett alapvető jogok

- A tisztességes hatósági eljáráshoz, megfelelő ügyintézéshez való jog [Alaptörvény XXIV. cikk]

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye [a továbbiakban: Alaptörvény]
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény [a továbbiakban: Ajbt.]
- A Büntető Törvénykövről szóló C. törvény [a továbbiakban: Btk.]
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény [a továbbiakban: Rtv.]
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat]

---

¹ Az Ajbt 39/L§ (1) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A tényállás megállapításai

1. A panaszbeadvány

A panasz szerint a panaszos 2019. november 29-én 18 óra körül a 112-es segélyhívó rendszeren keresztül rendőri intézkedést kért, mert aznap 18 órakor gyermekével kapcsolattartásra lett volna jogsult, azonban a gyermek édesanyja ezt nem tette lehetővé, „nem adta át a gyermeket”.

A panaszos szerint „bejelentése alapján egyértelmű volt, hogy a gyermek édesanyja vétséget követ el, és ezáltal a kiskorú gyermeket veszélyezteti”, ennek ellenére a hívást fogadó személy azt a tájékoztatást adta a panaszos számára, hogy nagyjából 3 óra múlva tud járőrt küldeni, majd azt mondta, hogy 3 óra múlva sem tud járőrt küldeni.

A panaszos sérelmezi, hogy a hívást fogadó személy nem tájékoztatta a panasztételi lehetőségeiről.

2. A rendőrség álláspontja

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a B. település Rendőr-főkapitányságtól (a továbbiakban: RFK) a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A RFK Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) hivatalvezetőjének tájékoztató levele az alábbi releváns információkat tartalmazza:

2019. november 29-én a 18 óra 1 perckor tett állampolgári bejelentést a panaszos a 112-es segélyhívó rendszeren keresztül, mivel volt felesége nem biztosította számára a bírósági végzésben meghatározott, gyermekét érintő láthatási jogát.

A hívást fogadó személy a bejelentőt a hívás során tájékoztatta, hogy az általa bejelentett eset azonnali rendőri intézkedést nem igényel, bejelentésével kapcsolatban fáradjon be a RFK *. kerületi Rendőrkapitányságra, ahol a bejelentő elmondása szerint eljárás is van folyamatban.

A panaszost tájékoztatta, hogy az általa tett bejelentés a Gyámhivatal, illetve a végzést meghozó Bíróság hatáskörébe tartozik. Mivel rendőri intézkedést nem történt a panaszossal szemben, így a panasztételi lehetőségéről nem tájékoztatta.

A hivatalvezető a panasz kivizsgálása során megállapította, hogy a panaszost az ügyeletes a beszélgetés során tájékoztatta arról, hogy bejelentésének tárgya az Rtv., valamint a Ptk. rendelkezései alapján nem a Rendőrség feladatkörébe tartozik.

A bejelentés tárgyában a fenti jogszabályokon kívül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezését kell irányadónak tekinteni. A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtásának szabályait a 33-33/B §-ok tartalmazzák. A hívást fogadó személy a panaszost részletesen tájékoztatta a jogszabályok által részére rendelkezésre álló lehetőségekről, valamint annak kereteiről.

2) A panaszos segélyhívását tartalmazó rögzített hangfelvétel az alábbi többlet információkat tartalmazza:

A hívást fogadó személy tájékoztatta a panaszost, hogy lehet, hogy a panaszosnak akár 3 órát is kell várnia amíg a rendőrök kiérkeznek a helyszínre, emiatt azt javasolta a panaszosnak, hogy menjen be a *. kerületi Rendőrkapitányságra.

A hívást fogadó személy a későbbiekben a következőket mondta: „Nem fogok oda küldeni kollegákat, a kollegák sem fognak többet tudni intézkedni, mint hogy ott megjelennek. Befárad a Rendőrkapitányságra és azzal a jegyzőkönyvvel tud menni a Gyámhatósághoz, ugyanannyira bizonyító erejű, mint a rendőri jelentés.”

A panaszos elmondta, hogy a gyermek édesanyjával szemben a bíróság már többször bírságot szabott ki a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében.

3) A Rendőrkapitányság által megküldött egyéb dokumentumok a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől eltekintek.

A vizsgálat megállapításai

I. Az alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részlelhajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni (Alaptörvény XXIV. cikk). A tisztességes hatósági eljáráshoz, megfelelő ügyintézéshez való jog az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikke nyomán új alapvető jogként jelent meg az Alaptörvényben.

„Az Alaptörvény XXIV. cikke önálló, az ügyintézés alapjogaként ismeri el a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot. Az alapjogi védelem kiterjed többek között a részlelhajlás nélküli, tisztességes, észszerű határidőn belüli ügyintézésre, a hatósági aktusok törvényben meghatározott indokolására és a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére. A közigazgatási szerv a jogalkalmazás során, a konkrét eljárásában nem hagyhatja figyelmen kívül az ügyfél jogait, egyidejűleg kell teljesítenie közérdekvédelmi és szubjektív jogvédelmi funkcióját. Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában nem azonosította a XXVIII. cikk (1) bekezdésének tartalmát meghatározó, abszolút jogot, azonban elismerte a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog tartalmához tartozó számos részjogositvány alapjogi jellegét (pl. a hatósági eljárás időbeli dimenziója, a határozat közlése és a közlés módja, valamint a fegyveregyenlőség joga)” [3311/2018. (X. 16.) AB határozat].

II. Az ügy érdemében

A panaszos beadványában sérelmezte az intézkedési kötelezettség elmulasztását, továbbá, hogy nem kapott tájékoztatást a panasztételi lehetőségekkel kapcsolatban.

1. A panaszos sérelmezte, hogy a hívást fogadó személy nem küldött járőrt a helyszínre.

A panaszos segélyhívását tartalmazó rögzített hangfelvételen hallható, hogy a panaszos elmondta a hívást fogadó személynek, hogy a gyermek édesanyjával szemben a bíróság már többször bírságot szabott ki a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében, ennek ellenére a gyermek édesanyja nem biztosítja a panaszos láthatási jogát.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontjának megfelelően a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a (1) bekezdésének megfelelően a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.

A rendőrség intézkedési kötelezettségének tisztázása érdekében az alábbi jogszabályhelyeket tartom szükségesnek felhívni:

A Btk. 210. §-ának (1) bekezdése szerint, aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza, kiskorúval való kapcsolattartás akadályozásának bűncselekményét követi el.

A fenti jogszabályhely ismertetését követően fontos rögzíteni, hogy valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálom. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis az alapvető jogok biztosa nem veheti át a nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény elsődleges értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A kiskorúval való kapcsolattartás akadályozásának elkövetési magatartása a jogszerű kapcsolattartás kialakításának vagy fenntartásának akadályozása a kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy (tipikusan elvált szülő) között. Ennek szituációs eleme,

elkövetési ideje, hogy az akadályozás a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabása után történik (érvényesítve ezzel az ultima ratio elvét), valamint az elkövető oldalán fennálló önhiba (utóbbihoz BH2016. 2.). [Karsai Krisztina (et al): Nagykomentár a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez. Wolters Kluwer, 2019.]

Álláspontom szerint a bejelentés tartalma egyértelműen felvetette a kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása bűncselekmény elkövetésének intézkedéshez szükséges gyanúját, így az a körülmény, hogy mégsem küldtek járórt a helyszínre, olyan mulasztás, amely alapjogi visszásságot okozott, sérült a panaszos tisztességes hatósági eljáráshoz való alapvető joga.

2. A panaszos sérelmezte, hogy a segélyhívás során nem kapott tájékoztatást a panasztételi lehetőségekkel kapcsolatban.

A TIK Hivatalvezetőjének tájékoztató levele szerint, a hívást fogadó személy a panasztételi lehetőségekről azért nem tájékoztatta a panaszost, mert rendőri intézkedés nem történt a panaszossal szemben.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 20. §-a (2) bekezdésének második mondata szerint az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések (pl. igazoltatás, elfogás és előállítás, stb.), illetve kényszerítő eszközök (pl. testi kényszer, bilincs) alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint, a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Sem az Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat, sem pedig a 361/2013. (X. 11.) Korm.rendelet nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely tájékoztatási kötelezettséget írna elő a panasztételi lehetőségekkel kapcsolatban, abban az esetben, ha – az Rtv. V. fejezete szerinti – rendőri intézkedést nem foganatosítanak, illetve – az Rtv. VI. fejezete szerinti – kényszerítő eszközt nem alkalmaznak. Ilyen esetekben a hívást fogadó személy szakmai mérlegelésének kérdése, hogy pontosan milyen tartalmú tájékoztatást ad. Jelen ügyben tehát azt kellett vizsgálnom, hogy a hívást fogadó személy eleget tett-e felvilágosítás-adási kötelezettségének.

A panaszos rendőri intézkedést kért, és már a segélyhívást kezelő közölte, hogy nem mennek ki rendőrök a helyszínre. Ilyen esetekben – figyelemmel az Rtv. 2. §-ában foglaltakra – a rendőrségnek az Rtv. 24. §-a szerinti felvilágosítás adási kötelezettség körében – a tőle elvárható szinten – közben kell járnia az intézkedést kérő jogérvényesítése érdekében többek között azzal is, hogy akár erre irányuló konkrét kérdés nélkül is megadja a panasztételi lehetőségekre vonatkozó felvilágosítást, amennyiben az intézkedést kérő hallhatóan nem fogadja el azt, hogy rendőri intézkedésre nem fog sor kerülni. Kiemelendő ugyanakkor, hogy a panaszos immár számos alkalommal élt az Rtv. 92. §-a szerinti panasztétel jogával gyermekével való kapcsolattartási nehézségek miatt kért rendőri intézkedésekkel kapcsolatban, így maradéktalanul tisztában van annak lehetőségeivel, és az előterjesztésre nyitva álló határidővel, amely körülmény a rendőrség számára is ismert.

Álláspontom szerint – figyelemmel a fentiekre – jelen ügyben az a körülmény, hogy a hívást fogadó személy külön a panasztételi lehetőségekkel kapcsolatban nem tájékoztatta a panaszost, az ő alapvető jogát érintő visszásságot nem okozott.

Intézkedési javaslataim az országos rendőrfőkapitány részére

A jelentésben feltárt alapvető jogokkal összefüggő visszásságok jövőbeni megelőzése érdekében – az Abjt. 31. §-a (1) bekezdésének és az Rtv. 92. §-a (1) bekezdésének megfelelően – **felkérem az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjét a következőre:**

E jelentés ismertetésével hívja fel az érintett szolgálati állomány figyelmét arra, hogy **amennyiben egy bejelentés bűncselekmény elkövetésére utal, és nincs olyan konkrét érdemi információ, amely már a bejelentés során a felvetett bűncselekmény gyanúját egyértelműen cáfolná, a rendőrségnek az Rtv. 13. §-a alapján intézkedést kell kezdeményeznie.**

Budapest, 2021. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos